

ANTROIDO

NO VAL DE VEA

C o l e x i o N a c i o n a l

M. VILLAR PARADA

Vea.- A Estrada

A lembranza de

D O N A L F R E D O G A R C I A A L E N

home carne e bon galego

Rapaces:

Eva M* Castro Rebolo

Montserrat Pedreira Garoña

Xan Manuel Barreiro Lorenzo

Xosé Manuel Muíños Otero

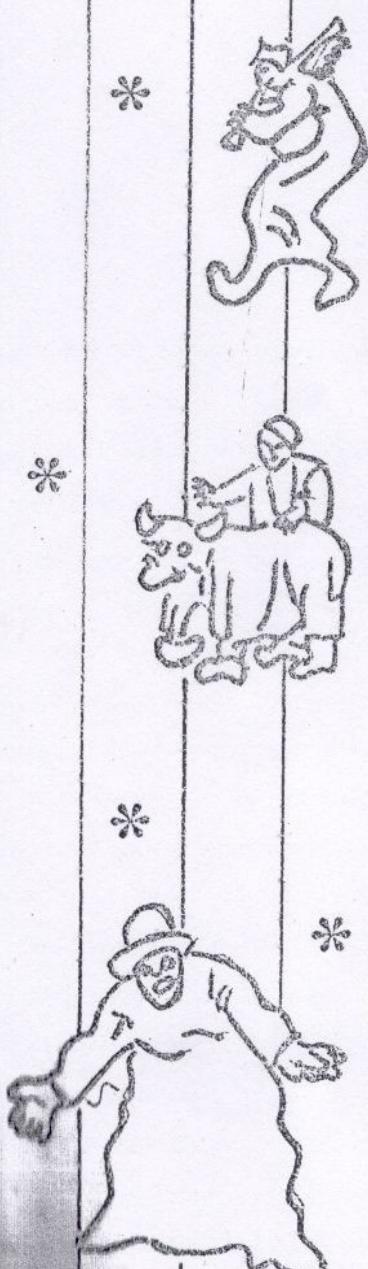
Carlos Porto Brea

Mestre director:

Olimpio Arca Caldas.-

I N D I C E

Antroido	4
Xermolo	5
Orixen	6
Elementos do Antroido	7
Persoaxes	8
Traxes	10
Arreos	14
Adovios	16
Comparsa	17
Corre-lo Antroido	18
Antroido 1.981	20
Os oficios	23
Versos dos encuentros	24
Recorrido	43
Imaxes	44
Entrevista Co Sr. Souto	46
" co Sr. Rios	48
" co Sr. de la Fuente.....	52
Antroido 43	53
Antroido 47	56
Antroido 73	60
A cociña no Antroido	64
Antroidadas	67
Antroido menor	68
Cartas de amor	69
Equipo realizador	70

ANTRODÍDO ...

Por torto e areoso vieiro, camiño do mar de Arousa, vai, devagariño, o río Ulla. Ringleiras de frondosos ameneiros, follentos freixos e vellos salgueiros sinalan, coma decote centinelas, o seu ledo camiñar.....

Sinte o río mágoa de deixar o feárticero Val das Veas e nun derradeiro e espiritual esforzo, nunha aperta vaporosa, xungue a toda-las parroquias do val. Unha néboa branca e fina vai manseliña percorrendo casales, carballeiras e piñeiraes. É un adios húmedo, garimoso, do río antes do seu pasamento nas augas do mar Atlántico.

Na orela, herbeiras e chousas de Santa Cristina collan os seus froitos nas limpas augas, mentras polas ladeiras do val baixan, nun recanto de parras e campías os lugares da parroquia.

Mozas e mozos labouran nos campos, indiferentes o bruído dos tractores, matinando na primeira verbenal. Lembran os más vellos as cantigas e troulas das fiadeiras i espadelas dos tempos idos e os traballíños do liño ó pé do río.

O manto mouro do inverno abrangue xentes e terras. Zoa o vento nas tellas e chove na camposa. Nas follas do almanaque queda lonxe a primavera, pro nas cachelas da xuventude ferven as antergas tradicións.

E escomenza un ledo labor: AS COMPARSAS DO ANTRODIDO.

Xermolo

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

* * *

Chove e fai frío fóra. Na escola os rapaces están secos e quentes. Matinan nas próximas vacacións do Nadal.

- Mestre, ¿ quere vir connosco ó Antroido ?.
- Logo, ¿ facedes este ano as máscaras ?.
- Estamos nese labor. Xuntámonos as noites no teleclub.
- Paréceme moi ben. Sempre tivestes a sona de facelos moi belidos.
- Pero eu propoñovos facer un traballíño encol dos carnaavales.
¿ Hai voluntarios?

Varias mans erguidas amostran que os rapaces están dispostos a traballar.

- Moi ben, na hora do recreo imos xuntarnos na tutoría pra dispoñer o plan do traballo. Axudanos o tempo pois o Nadal está a pórta e podese facer nestas datas a primeira parte do labor.

A hora do recreo están na tutoría un fato de picariños.

- ¿.... ?
- Pra escomenzar imos recoller todo aquello que sepan vosos pais e voso abós dos antergos antroidos. O seu orixe, as coplas que cantaban, como se vestían. Todo o que vos digan recolledele nunha libreta.
- ¿ Nada máis ?.
- Esa será a primeira parte. Logo falaremos do antroido deste ano. Dempois teremos que ordenar os datos recollidos, faremos dibuxos, sacaremos moitas fotos e con todo elo artellamos un pequeno llibriño.

Foi así como naquela mañan chuviosa do mes do Nadal escomenzamos un traballo de investigación a nivel da Escola. Traballo que sirveu pra despertar o interes dos rapaces polas súas cousas. Traballo que xungueu á escola co medio onde se desenvolla, (loura) laboura moi esquencida e que se fai cada día mais necesaria.

Hoxe, na hora de rematar este traballo, é un día de ledicia pros nenos e pra todos os persoaxes que deron noticias encol do Antroido dos anos pasados nesta bisbarra de Santa Cristina de Vea, do Concello da Estrada.

ORIXEN

Hai moitas opinións encol do siñificado e do orixen do Antroido ou do Carnaval. A verha antroido poidera vir do latín "introito", ou sexa, escomenzo de algo. Neste senso Entrcito é o escomenzo da Coaresma. Mais complexo é o nome de Carnaval. Uns din que ven do latín Carna . carne; Valis = adiós, ou sexa, adiós a carne, pois venen logo os días de abstinencia. Outros fanna derivar de Carro-na valis, festas nas que botaban un barco sobor dun carro ó mar.

Sexa cal sexa a verdadeira acepción da palabra, os días do Antroido son días dunha festa de despedida dunha boa vida.

Aínda e peor coñecer o seu orixe. Algunxs van tan lonxe que chegan ós tempos da prehistoria, naqueles ritos que facían os homes do "totem". Outros matinan que poden ser as vellas festas dionisiacas adicadas a Nertha ou Hertha. Pola outra banda hai autores que falan de tempos máis cercanos. Situanas no Cristianismo cando a Coaresma piña o meirande poder sobor da fe e da vida dos cristiáns.

Sabemos questas festas duraban dazasete días.

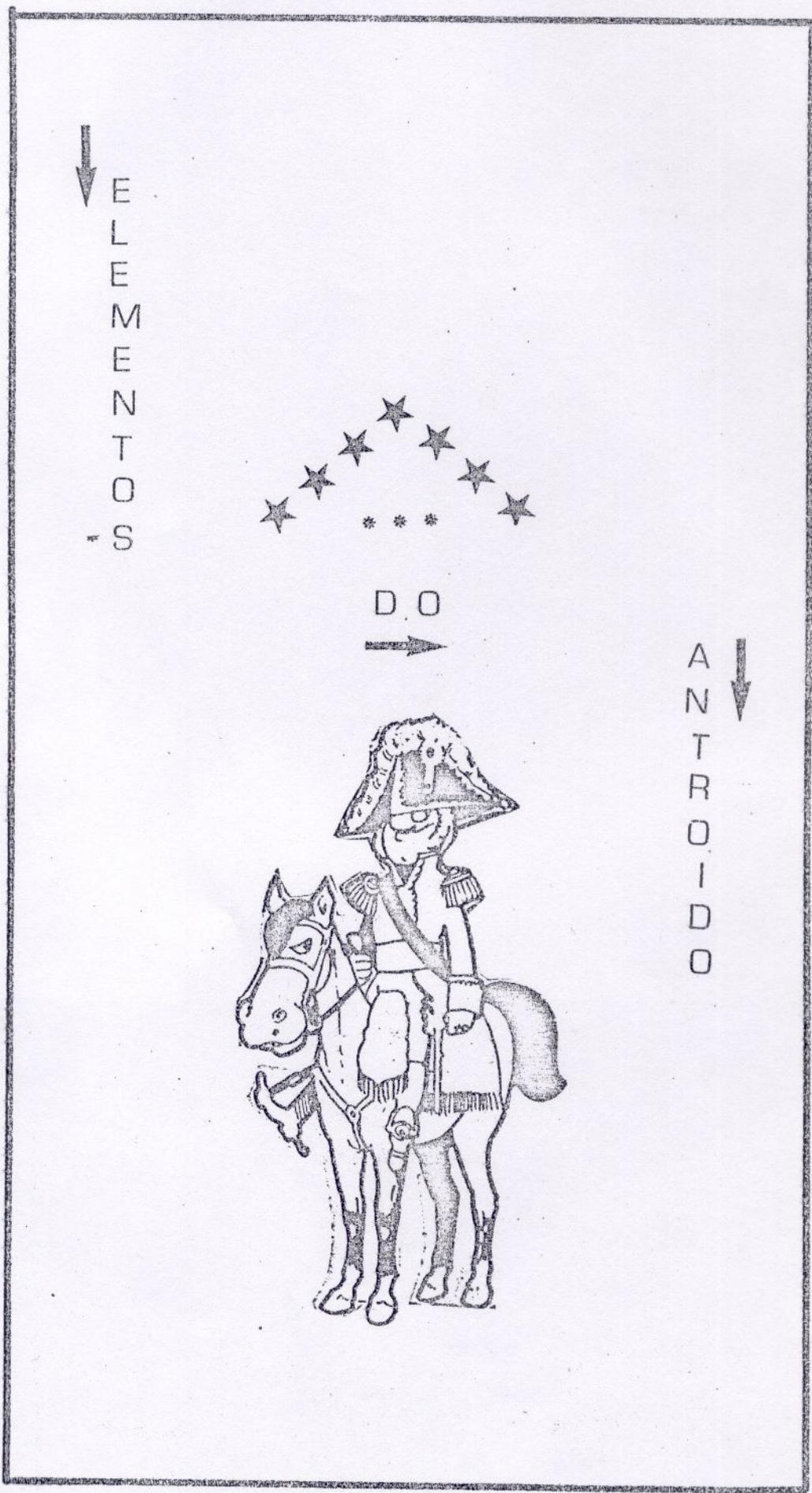
Escomenzaban o domingo "fareleiro" chamado así porque botabaselle farriña as mozas.

Logo viñan os dous xoves de "compadres" e "comadres", nos que os mozos e as mozas levaban caretas que tiñan que arrancarlle, nunha loita belida, os do outro sexo.

Como remate destas festas chegan o domingo, luns e martes de Antroido. Días de moi ta comida: cacheira, chourizos, orellas, fillós e todo elo regado con viño a esgalla.

En cada bisbarra o Antroido foi tomando formas diferentes. Así teñen moita sona: "O testamento do burro" en Laza, no val de Monterrei "os farrapos" de Xinzo de Limia, o "Urco" de Pontevedra, "as máscaras da Pontevedra, e moi cerquiña de nós "as máscaras do Val da Ulla" tan fermosamente recollidas polo escritor M. García Barros (Kenkeirades) no libriño "Aventuras do Alberte Quiñoi", etc.

P E R S O A X E S

Hai no Antroido uns persoaxes fixos. Uns persoaxes que teñen un papel moi importante e que non poden faltar si queremos que sean unhas máscaras lucidas.. Cadaquen terá que adeprender o seu cometido baixo a dirección do presidente e preparan tódalas cousas pró día das vísperas. Son estes os seguintes:

Un abandeirado.— Encargado de levar a bandeira. Vestido co seu uniforme, montado a cabalo é o primeiro no desfile das tropas.

Un centinela.— Paisano

que vixía o territorio supostamente invadido.

Ten o labor de darralle o alto ó Primeiro Correo. Representa o primeiro atranco verbal.

Ha ter imaxinación e facilidade de rima, pois as súas verbas han ser convencentes.

Correo Primeiro.— Perteñe ó exército atacante.

Solicita a entrada nos dominios do centinela.

O mesmo que este terá

inventiva, retranca e palabras prontas. Comunica a súa situación ó 5º xeneral. Dempois do atranco é o encargado de botar os vivas nas casas dos veciños e ós simpatizantes que axudan co seu donativo.

Correo segundo.— Pertenece a xente do atranco. Leva as comunicacións do correo primeiro ó 6º xeneral. Fai logo as veces do primeiro correo na súa ausencia.

Primeiro Xeneral.— O seu cárrago está o recitado dos derradeiros versos, onde se resolve a custión. A primeira condición será unha voz crara e forte, con xeito natural prá declamación.

Terceiro Xeneral.— Como todo xeneral impar forma parte do exército invasor. Está baixo as órdenes do primeiro xeneral e ten más autoridade que o quinto xeneral. Ha loitar contra do 4º xeneral.

QUINTO Xeneral.— E o derradeiro xeneral deste exército. Fai o seu parlamento detrás dos correos, tendo como enemigo o sexto xeneral. Leva a caixa dos cartos pra xuntar fondo. E, pois, a intendencia da tropa.

Belida estampa dun 4º xeneral

Estes tres xenerales teñen que facerlle cara ós xenerales pares do outro exército con misións tamén propias de cada un. Así:

Segundo xeneral.— Fai frente ó primeiro xeneral e contéstalle no encontro derradeiro. Terá as mesmas condicións de voz e declamación que o seu oponente.

Cuarto Xeneral.— Axuda ó segundo xeneral e ordena a tropa baixo as indicacións do primeiro xeneral do seu exército. Manda sobor do sexto xeneral.

Sexto Xeneral.— Representa tamén a intendencia do seu exército. Fai o parlamento contra do quinto xeneral, dempois do atranco dos correos.

Oficios.— Non teñen os oficios unha normativa propia como os persoaxes hastra agora nomeados. Eiquí entra a inventiva e a moda dos encarregados de preparalos. Pode darse o caso, e de feito ven pasando así, de ser diferentes tódolos anos. Son cárregos secretos e a súa

preparación e actuación queda aberta a todos. Como tarefa de imaxinación e traballosa son poucos os que se presentan para facelos. Soio sabe deles o Presidente.

Comparsa.— Este é o fato más compreto. Poden pertencer a el rapazas e rapaces. mozos ou vellos. Teñen sitio os traxes más distintos e cadaquen pode levar o que lle goste. Non obstante, na comparsa teñen más aprecio

Hai que botarlle imaxinación

aqueles mozos e mozas que vistan o traxe rexional. O seu labor abrangue adprender as cancións criticando os distintos feitos da política, dos amores e da convivencia parroquial. Foi a política do concello un dos temas más traballados noutros tempos, pro hoxe está bastante esquencida.

Os vellos.— Son dous os persoaxes que forman a parella: Un mozo e unha moza. Eiquí aparece sempre a picaresca duns amores prohibidos. Han recitar unha ringleira de estrofas nunha conversa atrevida e chea de situacións coñecidas polos veciños.

T R A X E S

60

Son os traxes o elemento máis vistoso do Antroido. Son eles, coa súa policromía, os que lle dan a esta manifestación popular un ar de festa belida, singular, distinta a tódalas demás.

Neste apartado das roupas hai duas crases: uns traxes obrigados segundo a tradición; son os dos exércitos. Outros son de libre elección segundo os gostos de cada componente ou segundo os motivos que cadaquen vai representando.

Estes primeiros traxes, todos moi antergos, son coidados polos donos co meirande esmero. Soio entre parentes ou bos amigos é costume emprestarse estas verdadeiras xoias.

Cada traxe ha levar os adornosque lle corresponde segundo o papel do persoaxe. Velahí os más característicos desta bisbarra:

Traxe de Abandeirado:

Chaqueta roxa con adornos. Gorreta de plumachos, colares e cadeas. Pantalón negro. Non pode levar medallas.

Traxe do correo 1º.— "Chaketilla" roxa con gorreta, colares e cadeas. Pantalón negro e botas. Este persoaxe xa leva rebenque.

Traxe do correo 2º.— Igual que o correo primeiro. E ben que sexan diferentes en canto ós adornos.

Traxe do 1º Xeneral.— "Chaketilla" moura con xarreteiras nos hombros, moitas medallas, faxín e un par de bandas: gala e española. Tricornios de varios estilos. Algun traxe leva gola. Pantalón axustado e botas con esporas.

Traxe dos outros Xenerales.— O mesmo que o do primeiro xeneral pro sin faxín. Estes traxes admiten variantes en canto ós adornos.

Traxes dos oficios.— Estes traxes han axustarse ó traballo que se deseja representar. Como completo levan distintos instrumentos propios dos oficios.

Traxes do coro.— Non poden fallar nos coros os traxes rexionais, bordados cunha chea de abalorios e acompañados de longos pendentes, douradas crucetas, etc.. Ademáis teñen cabida toda crase de traxes, de adornos, caretas, pinturas, tec..

T R A X E S

Dn. Antonio Souto mostráronos o seu ropero que ao longo dos anos foi facendo ou adquirindo. É un verdadeiro coleccionista destos traxes e son pra el as mellores xoias que ten na súa casa. El é quen se encarga da sua conservación e da sua reparación. Ten unha habitación da casa dedicada a estes traxes.

Velahí duas chaquetas de Xeneral.

Unha delas ten mangas de tropa da marina.

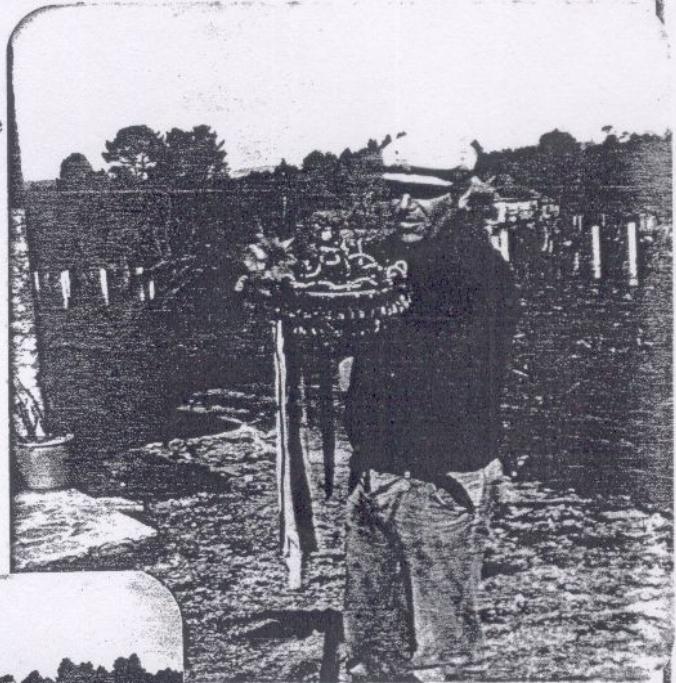
as mesmas chaquetas pola espalda. Ollamos as charreteiras.

T R A X E S

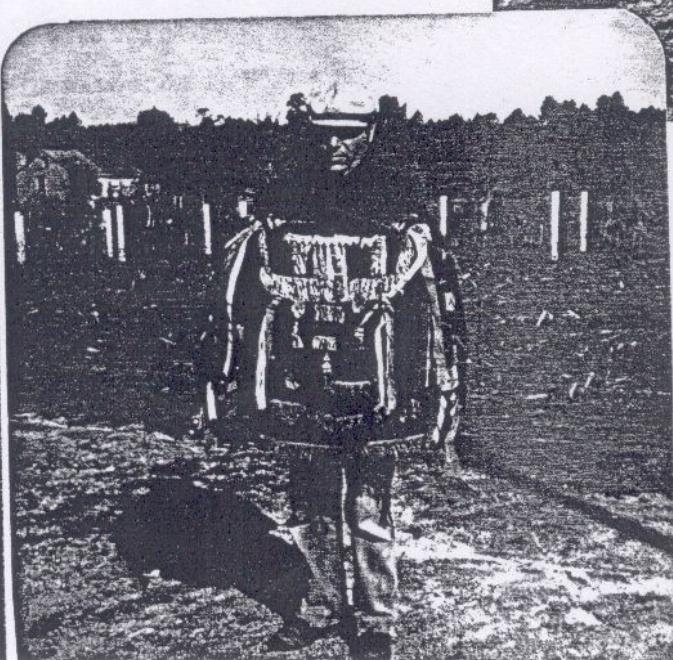

Belida "chaquetilla"
dun correo primeiro.

Gorreto correpondiente
6 Correo primeiro

Outro modelo de traxe
de Correo. Fai 25 anos
xa costou unhas cuantas
miles de pesetas.

T R A X E S
=====

Un fillo do Sr. Souto
móstranos dous modelos
distintos de tricornios
de Xeneral.

Chaqueta do quinto xeneral.
Moi sinxela. Na espalda
leva bordado o nome a onde
pertenece: " V E A "

Acerca dos arreos falamos co Sr. Xosé Castro Vilar do lugar de Garbia, da parroquia de Santa Cristina de Vea, dono dunha cabezada de prata. As súas verbas son lixeiras:

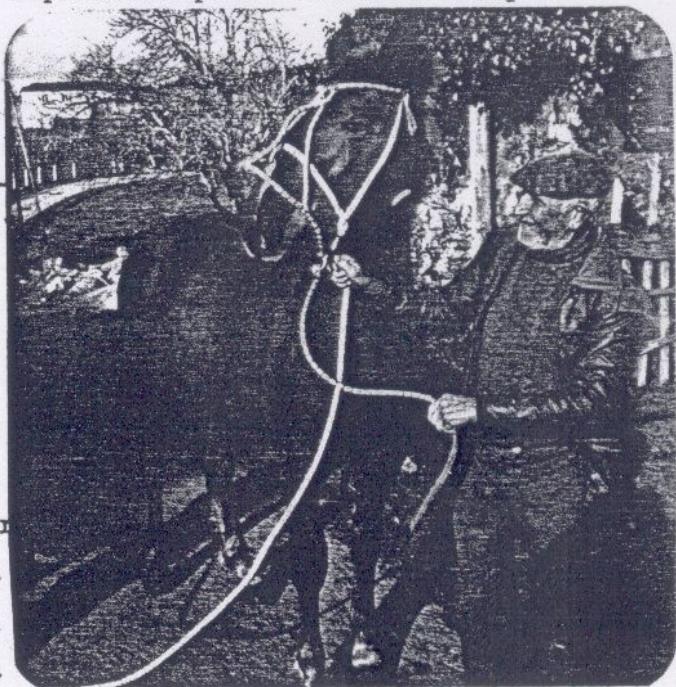
"Esta cabezada sei de certo que veu das Américas. Dende fai moitos anos esta parroquia de Santa Cristina tivo sempre moitos e bos cabalos. Os donos, amais de ter un bo exemplar equino, desexaban tamén unha boa montura pra embelecer o cabalo, o mesmo tempo de pregoar a súa boa situación económica. Os emigrantes de Arxentina que voltaban á terra tiñan por fachenda traer unha boa cabezada, que como esta miña, tiña que ser de prata.

A cabezada veu de Bos Aires. Cambiéina por outra tamén boa a un veciño alá polo ano 40. De emprestala polos entroidos rompeu algunha vez.

Eu endexamais fixen papeís no antroido. Sempre axudaba a meus irmáns, Gumersindo e Manuel, que foron xenerales e correos.

Estou moi contento porque este ano participan os dous fillos: Pepe e Carlos como xenerales. Preciso un cabalo mais e matino ir por el a Sabucedo. Antes facía o troco cun bo home de San Miguel de Sarandón, pro xa morreu. Por certo que este

home tiña dous "trazazos preciosísimos". Os seus 72 anos áinda foi

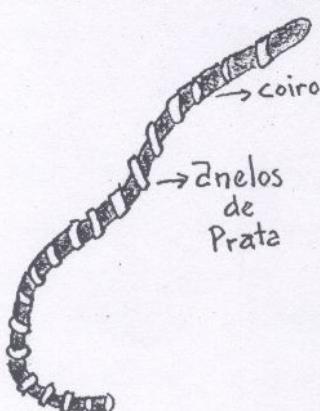

Cabalo e cabezada do Sr. Castro

correr os carnaavales. Cando se puxo doente de morte pediu que o enterrasen co mellor traxe de xeneral.

Eu funlle o enterro e vin como os fillos lle compriron a súa derradeira vontade.

Estas festas do Antroido si que son festas e estou moi ledo de que se volten a facer de novo xa que nos traen lembranzas da nosa xuventude."

Encabezada vista polos rapaces

'A R R E O S'

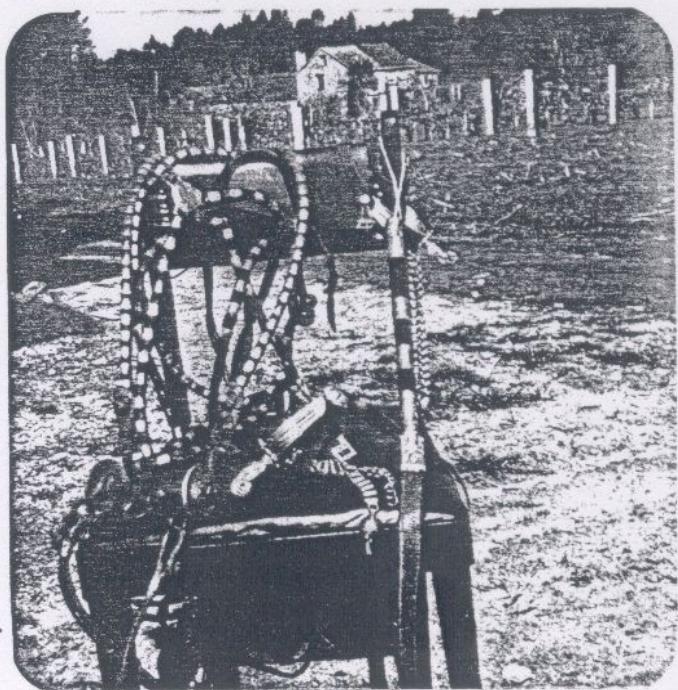
Pra que un Antroido sexa belido ha contar cuns bos arreos pra embelecer ós cabalos.

Compre que todo cabalo que vaia na comparsa leve os correspondentes arreos: silla, retranca, estribos, "pecho petral" e encabezadas con freno. Os cabalos dos xenerales deben levar, a maiores, unha manta de moitas cores, "americanas", lle din por aquí. Pola outra banda os cabalos dos correos levarán un timbre, ou mellor áinda, un colar de axóuxeres na cabeza. Levan tamén na testa un espello metido no medio de plumachos de moitas cores.

Aquí, nesta foto, podemos ollar encabezada, rebenque e esporas de prata.

O seu dono, Manuel Matínez de Ponteavea, herdóunos de seu pai que os trouxo de Bos Aires á volta da emigración.

Esta vez van ser lucidos na besta do primeiro xeneral, un fillo do Sr. Souto xa que tamén este lle presta o seu roupeiro cando fan o Antroido na Ponteavea.

anterga, belida e desexada.

Como os arreos de prata non chegan pra todos fan falla arreos belidos pra dar más fachenda ó cabalo.

Eiquí ollamos un belido "pecho petral" en cobre que locirá nun cabalo ben mantido. E a irmán do futuro xeneral quen nola mostra moi leda de ter un arreo tan completo e un irmán que, vestido de xeneral, paseará polas casas da parroquia toda a fermosura dunha festa tan

A D O V I O S

Son os adovios compañeiros inseparables dos traxes e arreos e un compromiso obligado pra un meirande lucemento do Antroido. Estes adovios ou son patrimonio dos donos, herdados e moi coidados, ou pídenos emprestados a parentes ou amigos, coa obriga, neste caso, de devolverlos tan pronto como remate a festa. O seu valor intrínseco é moi pequeno, pro moi importante pra este día. "Un xeneral sin medallas non vale un can". E esta a mellor ocasión pra amostralos ós veciños ó mesmo tempo que engaden fermosura a quen os leva.

Son moitos e moi diferentes os adovios que se poñen nestas datas.

Correos e xenerales levan unha manchea de medallas:

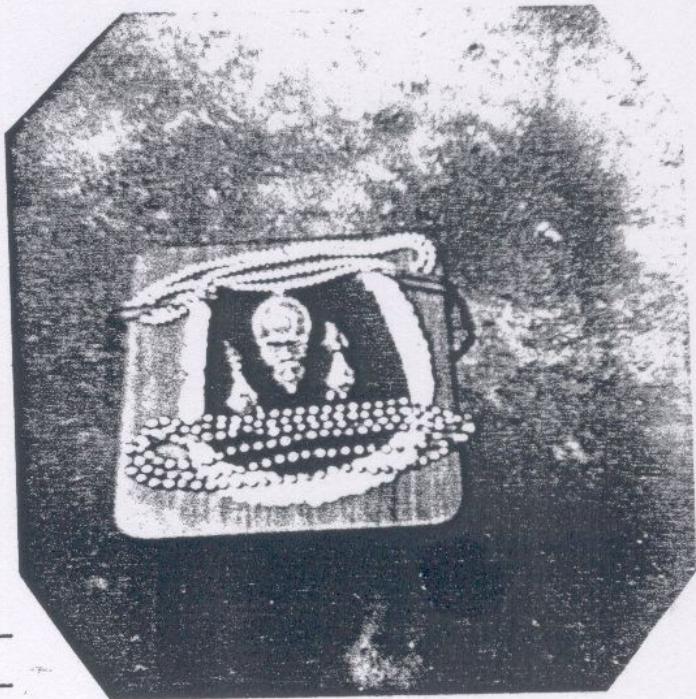
Medallas, moitas delas, traídas da Arxentina con lendas como esta: "Agrupación Nacional de Tiro" Buenos Aires 1.884.- Outra: "Barracas y Fiestas" Palermo. Buenos Aires 1.904, etc., etc.. Algunhas lembran datas do exército: "Cia de Infantería".- Melilla.

Tamén hai medallons de santos, moedas arxentinas, medallas de competicións deportivas, etc., etc..

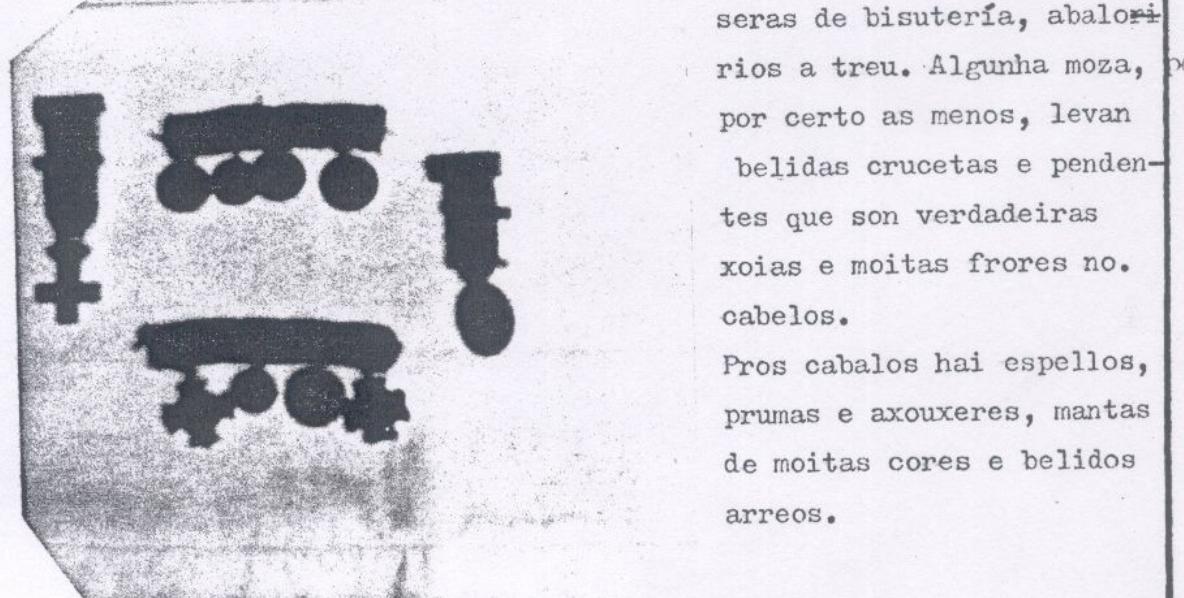
As mozas locen colares de moitas cores, cadeas con medallóns, pulseras de bisutería, abalorios a treu. Algunha moza, por certo as menos, levan

belidas crucetas e pendentes que son verdadeiras xoias e moitas frores no cabelos.

Pros cabalos hai espellos, prumas e axouxeres, mantas de moitas cores e belidos arreos.

O tesouro dunha mociña

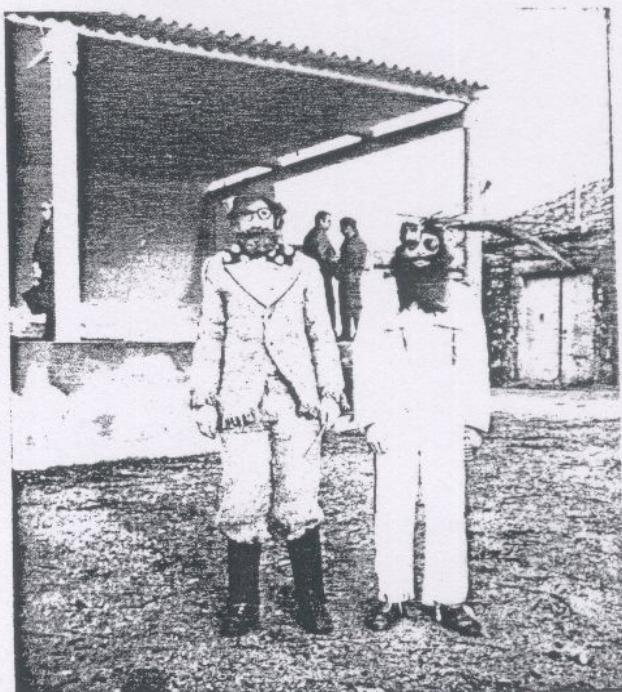
Altas e boas condecoracións

O grupo da comparsa e sempre o máis compreto. Entre trinta e coarenta mociños e rapazolas componen un fato belido e multicolor.

Hai traxes, adovios e caretas de tódalas crases. O director ha levar un traxe orixinal, que sexa distinto ó dos demás. O coro de voces cantan, mellor dito, tencionan cantar letras de crítica, de amores de "celestina", de parrandas da aldea, etc..

Traxes de marino "sui géneris", sombreiros mexicanos, disfraces de piratas, de astronautas, enfermeiros son lucidos por homes ou muleres, pois tamén gosta cambiar de sexo. As nenas, dende os traxes gallegos ós mantóns de Manila, pasando por raras combinacións, segundo os gostos e recursos de cadaquén, locen a súa garrideza. Todos eles han levar os correspondentes colares, pendentes e abalorios.

Director da comparsa e un dos componentes da mesma.

Nais e aboas ollan con ledicia a fermosura de fillas e netas.

C O R R E - L O   A N T R O I D O

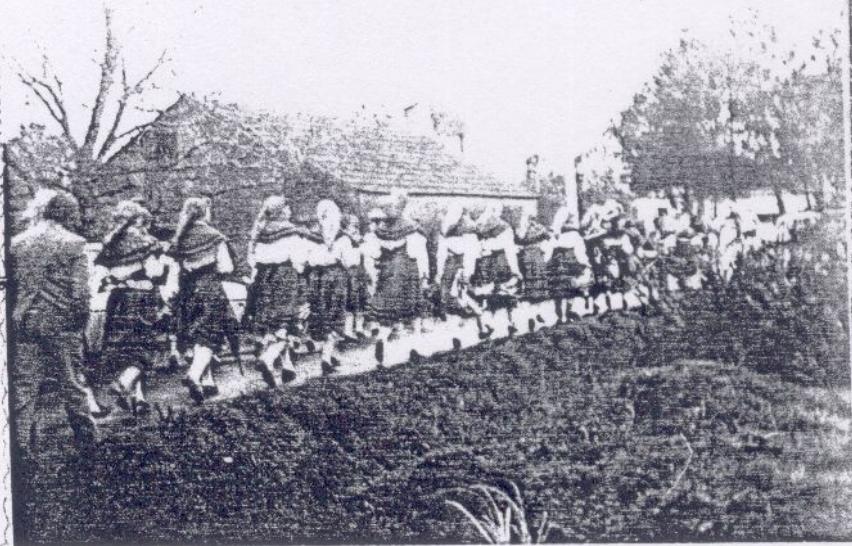
Dun lugar xa determinado de antemán sae a comitiva do Antroido a recorre-la parroquia, casa por casa.

Vai diante o abandeirado coa bandeira desplegada, siguen detrás os dous correos e logo os xenerales. Veñen logo os oficios e a comparsa.

Na eira dos veciños xúntase toda a comitiva: canta a comparsa, beseviño, prégase o aguinaldo. Entón é a hora dos "vivas", sempre coa fórmula estabrecida e pregoada polo primeiro correo: "Viva Dn. Fulano de Tal y toda su familia !". Todos corean: "Viva !". Volta de novo o correo: "Vivan todas las personas de su mayor aprecio !". Respostan: "Viva !".

No camiño poden aparecer atrancos doutros improvisados contrincantes que teiman impedir-lles a entrada na súa aldea.

Esta é unha loita verbal, máis longa ou máis corta, segundo o inxenio e improvisación dos enemigos, "atrancantes" e xenerales.

Desfile o xeito da comitiva

Cando a comitiva atopa no camiño unha persoa allea á parroquia, axiña se enteran do nome, cárrego e domicilio e, pra pedirlle axuda en cartos, bótanlle tamén a seu "viva" particular coa seguinte fórmula: "Atención hombres a mi mando, decid todos conmigo: Viva Dn. Fulano de Tal, con tal o cual empleo, domiciliado en tal pueblo !". Toda a comitiva contesta: "Viva !". A persoa aludida ten que meter a man no bolso e saca-las pesetas.

Se a axuda foi boa fan unha sinal convenida e volta o Correo a dar outro "viva" incruída, agora, a familia.

Unha vez recorrida toda a parroquia sin deixar casal sin visitar

pois "pró Antroido non hai loito", veñen ó campo da festa e faise o "encuentro". Hai que decir que este recorrido leva, cando menos, dous días, dependendo do recibemento que se lles faga.

No campo da festa estouran as bombas chamando os remolons, a xente fai corro arredor, os cabalos mestúranse coas persoas; na improvida taberna corre o viño, fálase a teru e a sorrisa está en todos los beizos. Moza e mozo alonxados un do outro van arremetendo as súas paroladas no "encuentro" dos vellos. O remate canta a comparsa. E dempois dun longo silencio fortes aplausos enchen o campo da festa.

E chega a hora do verdadeiro "encuentro". Un centinela (paisano) dá o alto ó primeiro correo. Como as cousas non se aranxan, o centinela chamará ó segundo correo. Tampouco estes son capaces de chegar a un acordo e, tras eles, virán o quinto e sexto xeneral.

Mási tarde loitarán o terceiro e cuarto xeneral sin atopar unha solución axeitada os desexos dos dous exércitos.

Xa pra remate, con verbas cada vez más duras e aldraxantes, farán o seu parlamento o primeiro e segundo xeneral. Non é posible un arranxo pois

Mociña da comparsa

ningún deles cede nas súas peticionns. E cuestión de aplaza-lo combate hastra o ano seguinte.

Termina, pois, o parlamento chocando as espadas os xenerales primeiro e segundo e dando "vivas" a "nuestra unión". Os aplausos duran moito tempo, a xente está satisfeita e de novo volta a comparsa a cantar as suas cancións.

Así remata o Antroido preparado nas noites de invernía daquel ano.

* Antroido 81 *

Este ano de 1.981 os principais argalleiros do antroido na parroquia de Santa Cristina de Vea foron os irmáns Souto, que levan no sangue o espírito das máscaras, xa que son fillos do Sr. Souto moi nomeado nas páxinas anteriores.

Houbo unha xuntanza xeral de veciños, pregoada polo crego nunha misa. Acudiron o local do belido teleclub parroquial rapaces, pais e abóas. Nunha elección libre e voluntaria cadaquen, segundo as posibilidades, traxes e aparellos de que dispoñía foi escollendo os pañeles que fan representar.

E o reparto marchou desta maneira:

POETA.—Cárrego que xa se sabía de antemán: un paisano que non quixo dar o seu nome. Home de coarenta e seis anos, gorra a cabeza e ollos brincadeiros. Labrego serio, con moita chispa e sentido do humor. É unha autorida na materia pois participou nas máscaras da parroquia de Toedo, deste Concello da Estrada, alá polo ano 54. Foi, varias veces, director do coro nos antiguos carnavales e tivo encargado de dirixir as festas da augardente na parroquia.

Con facilida natural pra rima, calquer intre lle sirve pra sacar unha estrofa. Non ten, pois, un tempo especial pra escribir os seus versos.

Nas composicións político-sociais ten moito medo a magoar a sensibilidade e actitude das persoas aludidas, en especial, ás autoridades. Neste senso tiña feitos uns versos sobre da política local, moi livianos eles, e ainda os trocou por outros que soio abranguen a convivencia na parroquia. Nem bargantes a opinión favorable dos dirixentes polos primeiros versos, non foi posible que os deixara ir adiante.

Nas composicións amorosas deixa maxinar tema e accións, pero non lle gosta empregar palabras noxentas, que dí, non quedan ben nin deben cantar os picariños.

Presentados os versos e repartidos entre os persoaxes, asiste todas noites os ensaios. Escoita a declamación de todos los encuentros: dos vellos, dos xenerales, etc. e corrixe os fallos. Non tolera que sexa distinta da que ten no seu maxín. Desexa que todos los componentes poñan serieda e esforzo no labor que cadaquen ten encendido.

Os rapaces e mocíñas xúntanse pra formar a comparsa. Terán que aprender os versos primeiro e logo cantarán as coplas de amores e de crítica. A roupa pra participar han buscalo pola sua conta.

VELLOS.— Pra representar o "encuentro dos vellos" escollen os pa-

peles unha rapaza, Rosario Salgueiro Pequeno, e un rapazolo, Xosé Rial Arca, que han adeprender baixo a dirección do poeta compositor, Arturo Otero Blanco.

Noméase o director do Antroido 1.981 que será quen dispoña tódolos preparativos e que dará as órdenes sobor do desenrolo das máscaras e dos "encuentros". Por unanimidade sae elexido Luis Souto Martíñeira, que fará o mesmo tempo de Correo Primeiro. Vanse elexindo os cárregos que quedan establecidos da forma seguinte:

6º Xeneral	Xesús Puente Bermudez
5º "	Xosé Rios
4º "	Xesús Otero España
3º "	Xosé Castro Rebolo
2º "	Carlos Castro Rebolo
1º "	Manuel Carbia Fernández
1º Correo	Luis Souto Martíñeira
2º "	Luis Barreiro Bragaña
Centinela	Manuel Porto Barreiro

Xenerales no desfile

Director da Comparsa Xosé Souto Martíñeira

Compositor de letra e música Arturo Otero Blanco

Son pois nove homes a cabalo e nove uniformes que han estar preparados próx días do Antroido

Xa dixemos que este cargo é secreto e que poden presentarse no intere de escomenzar o recorrido sin aviso, pro case sempre, pra unha mellor organización, debe sabelo o presidente das máscaras.

Cada quen individualmente ou un fato de persoas escolle o oficio que desexa, coa única condición de levar roupa e aparellos segundo sexa aquela.

Os oficios son moi traballosos e tamén han ser inxeniosos. Por esta razón hai pouca xente disposta a representalos.

Este ano de 1.981 só se presentaron nos Carnavales de Santa Cristina dous oficios: o domador e o cesteiro.

O domador, Xosé Pedreira Puga, fixo mansos a un salvaxe elefante, Antonio Souto, e a un touro bravo, Manuel Pedreira Castro. Estes tres, axudados por Manuel Porto e a sua dona, teceron nas longas noites do inverno tonas e más tonas

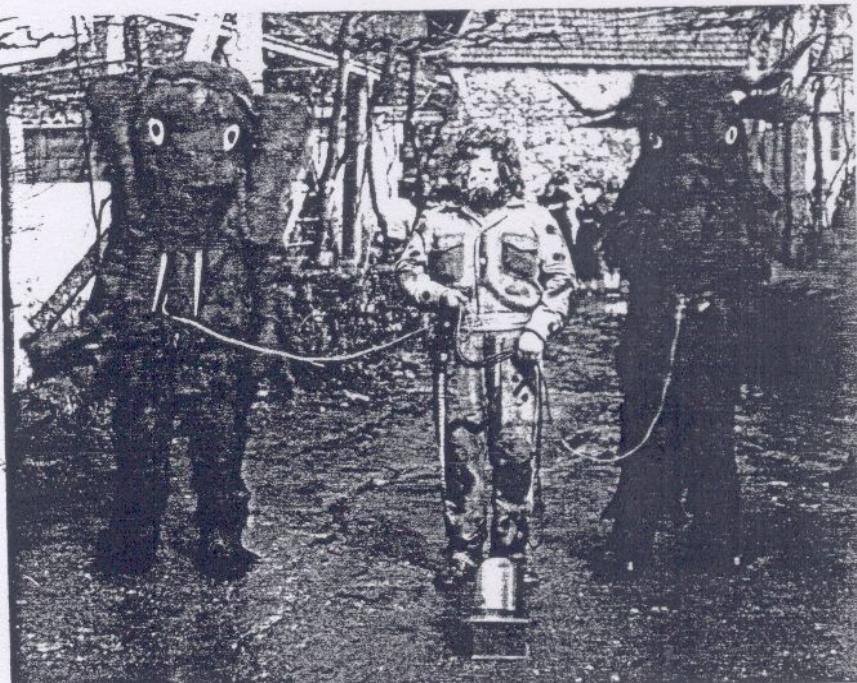
das palmeiras.

Primeiro houbo que facer con alambre o esqueleto ou armazón e logo ir cosendo tona a tona.

Foi un traballo de moi tempo e de moitas puntadas.

De cesteiro fixo o Sr. Xosé Liñares axudado das suas fillas. Ces-

tos de formas e ta-

Fai falla valor pra amansalos....

maños diferentes na que todolos componentes da familia traballaron arreo.

Cunha careta e cos cestos colgados saleu na comitiva.

Os autores tencionaban decirnos o seu mensaxe: O domador é un oficio moi necesario nestes tempos que hai tantos homes bravos, tolos, salvaxes. O cesteiro, cunha manchea de cestos pequechos fa, pregoando a carestía da vida. "Mulleres, comprádeme estos cestiños que os sueldos non dan pra más".

V e r s o s

d o s

"E N C U E N T R O S"

Centinela.- ¡Alto, quién vive .... !

(Non contesta nadie)

&&&&&&&&

Centinela.- ¡ Alto, quién vive correo !

¿ A dónde vas con tanta carrera ?

¿ Qué documentación trae usted
para entrar en mi frontera ?.

&&&&&&&&

Correo 1º.- Yo no traigo documentación
ni tampoco la necesito,
porque la vida de un centinela
yo la pago con un pito.

&&&&&&&&

Centinela.- Date la vuelta correo,
no insultes de esa manera
porque soy un centinela valiente
defendiendo mi frontera.

&&&&&&&&

Correo 1º.- Yo la vuelta no la doy
porque llevo un mensaje
y dar la vuelta ante ti
sería hacer la del cobarde.

&&&&&&&&

Centinela.- Pues la vuelta la darás
por las buenas o por las malas,
si no serás acribillado
por tres o cuatrocientos de balas.

&&&&&&&&

Correo.- Yo seguiré adelante
y no seré acribillado
por los cientos de balas que dices
porque tu fusil está estropeado.

Centinela.-

El centinela en su puesto
es un hombre insolvente,
y retírate si no quieres morir
en presencia de esta gente.

&&&&&&&&

Correo.-

Vete pronto centinela
y llama a tu primero
y dile que en la frontera lo espera
un correo extranjero.

&&&&&&&&

Centinela.-

Ven acá mi primero
que la cosa está muy dura
y a este pobre insurrecto
hay que romperle la figura.

F I N

Retírase o centinela e escomenza o parlamento dos dous correos.

Correo 2º.-

¿ Quién es ese caballero
que asoballa en la frontera
tratando de atropellar
a un valiente centinela ?.

~~~~~

Correo 1º.-

Soy el correo de un ejército
conocido en el continente
que traigo un mensaje a tus jefes
con noticias muy urgentes.

~~~~~

Correo 2º.-

Tus mensajes, correo,
a mi no me convencen,
por ello damos a muchos señores
en castigo que merecen.

~~~~~

Correo 1º.-

No me hables de esa forma
y no insultes de esa manera,
que te estás pasando de listo,
gran ministro sin cartera.

~~~~~

Correo 2º.-

Date la vuelta correo
y no trates de pasar,
ni vengas en planes de guerra
que preferimos la paz.

~~~~~

Correo 1º.-

Yo la vuelta no la doy
sin antes entregar ~~este~~ ~~el~~
este mensaje a tus jefes
que lo van necesitar.

~~~~~

Correo 2º.-

Ese mensaje, caballero,
de nada nos va a valer,
así que llévate lo de vuelta
que buena falta os puede hacer.

Correo 1º.- Tu rudeza vas pagar
como en otra ocasión
pagaron otros de tus tropas
al armarle la revolución
y murieron acribillados
a disparos de cañón.

&&&&&&&&

Correo 2º.- No me asustas enemigo
hablándome de esa manera,
y por mucho que me digas
no pasarás la frontera.

&&&&&&&&

Correo 1º.- Llamaré a mi general,
¡ Gran bandido y embustero !
por no recibir el mensaje
de un correo extranjero.

&&&&&&&&

Correo 2º.- Date la vuelta y llámale,
¡ Gran jumento y cobarde !
que si esperas un minuto más
a lo mejor se te hace tarde.

Cada un dos correos da a volta e diríxese ós seus xenerales.

Correo 1º.- Mi general, buen guerrero,
presentate en la alambrada
que este maldito enemigo
no me atiende para nada.

&&&&&&&&

Correo 2º.- Ven a la frontera, mi jefe,
no te hagas más tardar,
que estos malditos extranjeros
me quieren atropellar.

F I N

Poñense na primeira fila os xenerales 5º e 6º pra unha loita
na defensa dos seus intereses.

General 6º.-

¿ Quién es ese general
que viene a visitarme ?,
viene en cuestión de paz
o viene a atropellarme ?.

&&&&&&&

General 5º.-

Doy un general triunfante
en batallas rigurosas
y siempre metido en líos
defendiendo nuestras cosas.

&&&&&&&

General 6º.-

Defenderías muchas cosas
al derecho y al revés
pero aquí
¿ Qué es lo que vienes buscando
y lo qué pretendes hacer ?.

&&&&&&&

General 5º.-

Te diré lo que vengo buscando
y lo que pretendo hacer,
vengo en busca de lo que era nuestro
y nuestro volverá a ser.

&&&&&&&

General 6º.-

Si vienes en ese plan
pronto te puedes retirar
porque de lo que nosotros tenemos
nada nos vas a llevar.
Porque somos invencibles
al momento de pelear,
que nunca fuimos derrotados
ni tu nos vas a derrotar.

&&&&&&&

General 5º.-

En batallas siempre duras
como fué la de Israel
al veros derrotados
nos firmaron un papel,
porque si no resultaría

&&&&&&&&

una batalla más cruel,
y vosotros si imponeis resistencia
lo vais a pagar con la piel.

&&&&&&&&

General 6º.-

No me hables de esa manera
que en la historia aún quedan huecos
para escribir que todos vostros
aquí dejasteis los huesos.

&&&&&&&&

General 5º

Antes de dejar lo que es nuestro
se va derramar mucha sangre,
y tu y todas tus tropas
moriréis aquí de hambre.

&&&&&&&&

General 6º.-

No te encuentro competente
para arreglar este conflicto
de lo que no os pertenece
ni nadie lo tiene escrito.

&&&&&&&&

General 5º.-

Yo me encuentro competente
como general y guerrero,
pero al encontrarme con un insolvente
lo dejo, que lo arregle mi Primero.

&&&&&&&&

General 6º.-

Vete y llama a tu Primero
que se presente en la frontera
y que renuncie a vuestra petición
ante otro que le espera.

Voltan os dous xenerales pra chamar polos seus Primeros deste
xeito:

General 5º.-

Ven acá mi superior,
y ven pronto y preparado,
que yo encontré con un loco
y nada dejo arreglado.

General 6º.-

Ven a la frontera mi jefe,
preséntate al enemigo
y no le consientas tanta charla
como ha tenido conmigo.

F I N

Serán agora os xenerales coarto e terceiro os que fagan o seu
parlamento passando á primeira fila do encuentro, mentres se
retiran aqueles.

General 4º.-

! Bienvenido General !
Ya hace tiempo que le espero,
para ver las valentías
que se gasta ese guerrero !.

&&&&&&&&

General 3º.-

Las valentías que yo gasto
las llevo con mucho honor,
que en cuantos combates tomé parte
siempre he sido vencedor.

&&&&&&&&

General 4º.-

Si has sido vencedor
citame algunas peleas,
que no te veo a ti coraje
para luchar en las guerras.

&&&&&&&&

General 3º.-

En las batallas que yo anduve
nada más te voy a explicar:
que te fijes en estas "decoraciones"
que todas he sabido ganar.

&&&&&&&&

General 4º.-

Todas esas "decoraciones"
de nada te van a valer,
porque mis soldados valientes
su misión solo es vencer.
Luchan con mucha energía
y sin conocer el miedo,
verás dentro de pocos momentos
ya te tendrán prisionera.

&&&&&&&&

General 3º.-

De hacerme prisionero
no harán esa valentía,
que para vencer este combate
me sobra de la artillería.
Porque nuestra Infantería

es honra de nuestra Nación,
al mundo hace estremecer
al conocer su actuación.

&&&&&&&

General 4º.-

Con tal ánimo vengo al frente
para conquistar la victoria,
para escribir muy brillante
una página en la historia.

&&&&&&&

General 3º.-

Ánimo compañeros !
ánimo para luchar,
que dentro de pocos momentos
este combate hay que ganar,
y con nuestro armamento moderno
al mundo haremos temblar.

&&&&&&&

General 4º.-

Te estoy conociendo General,
que tienes muchas ganas de hablar
pero por inteligente que seas
aquí te tendrás que callar.
Porque sentado en mi caballo
prisa no tengo ninguna,
porque si se oscurece el sol,
nos ha de alumbrar la luna.

&&&&&&&

General 3º.-

He acordado una cosa:
Que ya basta de conversación,
o nos dejáis lo que era nuestro
o os declaramos la revolución.

&&&&&&&

General 4º.-

Y yo he acordado otra cosa:
que dejéis de molestar,
porque estas espadas que tenemos
cabezas saben cortar.

General 3º.-

Poco a poco, general,
no vengas asoballando,
que otros más grandes que tu
aquí se murieron luchando.

↓↓↓↓↓↓↓↓↓

General 4º.-

Date la vuelta rápidamente,
date la vuelta enemigo,
que en este momento severo
tu vida veo en peligro.

↓↓↓↓↓↓↓↓↓

Buscan os seus xefes pra que sigan a loita, con estas verbas.
General 3º.-

General 3º.-

Ven acá mi primero,
que empiezan a sacar espadas
y acaban de decírmelos que tienen
muchas cabezas cortadas,
y a ver si tu arreglas algo,
que yo no dejo arreglado nada.

↓↓↓↓↓↓↓↓↓

General 4º.-

Ven tu también, jefe mío,
y no vengas apurado,
que le dije que cortabamos
y marchó medio asustado.

F I N

Tócalle axiña o primeiro e segundo xeneral de rematar a loita.

ENCONTRO = PRIMEIRO E SEGUNDO XENERALES

General 2º.-

Tranquilamente esperando
y bien presente me tienes,
para escuchar tus palabras
y saber que es lo que quieras.

&&&&&&&&

General 1º.-

Buenas tardes, caballero,
yo aquí también fui llamado
por mi segundo que me ha dicho
que le habían insultado,
por reclamar lo que es nuestro
y dice que no se lo han dado.

&&&&&&&&

General 2º.-

De seguro que nada entiendo
con esa manera de hablar,
si nosotros nada tenemos vuestro,
ni nada os vamos a dar.
Así que ni por las buenas ni por las malas
de aquí nada vais a llevar.

&&&&&&&&

General 1º.-

No se esté usted tan seguro
de lo que al fin me está diciendo,
porque tiene huellas en el cuerpo
que aún le están doliendo.

&&&&&&&&

General 2º.-

Mi ejército está dolido
de vuestras absurda hazañas,
pero ahora os va dar el pago
rompiendoos las entrañas.

&&&&&&&&

General 1º.-

Por fuerzas valientes que tengan
no se estén ustedes tan seguros,
que yo he visto muchos valientes
bien metidos en apuros.

General 2º.- Aténganse a las consecuencias
que se le pueden acumular,
porque hablándome de esa manera
nunca conseguirá la paz;
reclamando lo que no es vuestro
nunca nada os van a dar,
lo único que lo pagareis con la muerte
en la frontera o en un hospital.

&&&&&&&&&

General 1º.- Nunca cref, general,
que fuesen tan insolentes
y al momento de un arreglo
encontrarse incompetentes,
para arreglar en plan amistoso
delante de estos testigos;
y cada uno con lo suyo
quedar siempre como amigos.

&&&&&&&&&

General 2º.- Pues cada uno con lo suyo
así conseguiremos la paz,
que es una cosa muy bonita
estar siempre en amistad;
a ver si en el mercado común
todos pudiesemos entrar.

&&&&&&&&&

General 1º.- Pues con algo de experiencia
yo me daré por conforme
y daremos a respetar
nuestros honores y uniforme.

&&&&&&&&&

General 2º.- Si de esa forma se convence
¿ para qué tanto luchar ?,
quedará la cosa así hasta el año 82
que la habrá que continuar.

General 1º.-

Chocaremos las espadas
que así es la tradición,
dando un viva a los carnavales
y a todos en reunión.

¡ Viva la Unión Carnavalesca
reunida en Santa Cristina de Vea !

¡ Vivan los directivos que la mandan !

¡¡ VIVA NUESTRA UNION !!

Con este viva, coreado pola xente que ali se encontra, terminan
os antroidos deste ano.

Cantar de amores (Comparsa)

Estaba o cañeiro traballando
no cuberto de Agustina;
cando tiña un momento libre
xa ela lle estaba encima.

&&&&&

Cando xa tñá cargado,
preparado pra deitar,
chegáballe alí Agustina
e xa empezaba a enredar.

&&&&&

Estrillo:

Pero a xente da aldea
non deixaba de axexar;
sabían como era ela,
e que algo iba pasar.

&&&&&

Logo marchaba pra casa
pero volvía enseguida,
como estaba eles solos
non se sabe o que quería.

&&&&&

Chegou moi caladiña
cando veu que el dormía,
meteuille a man no bolsillo,
seica buscaba cerillas.

&&&&&

Pero a xente da aldea

*****

&&&&&

Entónces dixolle el:
"Eu soio teño mechero,
cando están os tempos malos
dame lume cando quero."

&&&&&

- Daquela meu Narcisiño
eso a min non che me importa;
deitate un pouco na palla,
mentras que non deita a potta.

Pero a xente da aldea

*****

&&&&&

-Porque creo que ainda tarda
e tes genas de dormir,
eu xa te avisarei
cando vexa que vai vir.

&&&&&

-Pois logo vuome deitar
pero non marches dahi,
cando che empece a pingar
entonces chámase a mí.

&&&&&

Pero a xente da aldea

*****

&&&&&

Narciso foise deitar
entre as pallas agachado,
e sin darse moita conta
estaba ela ó seu lado.

&&&&&

-"Pero tan pronto Agustina
xa che empezou a deitar ?.

- Non, pero veño pra onda ti,
que creo vai a tardar.

&&&&&

Pero a xente da aldea

*****

&&&&&

Tiveron ali deitados
hastra que lles paresceu;
non se sabe o que fixeron
pero suponmo eu.

&&&&&

Saliron detrás da palla,
el foi atender a potta,
e ela foise pra casa
que lle petaban a porta.

Pero a xente da aldea

*****

&&&&&&

Ela foi polo corral,
i estuvo abre que abre;
e logo que dou aberto
xa veu que era o compadre.

&&&&&&

Entra pra dentro compadre,
pois non tiñas que petar,
estaba alá co cañeiro
que lle tuven que axudar.

&&&&&&&&&

Pero a xente da aldea

*****

&&&&&&

Entonces se fas a caña
terás que darmo a proba,
pero eu vin xunto de ti,
pois pensei que estabas sola.

&&&&&&

-De momento estou sola
e loga vai vir a filla,
pero subamos pro cuberto
e acabamos enseguida.

&&&&&&&&

Pero a xente da aldea

*****

&&&&&&&

Sobironse pro cuberto
alá pro medio dos monllos,
alá os dous funcionaban
pensando que estaban soios.

&&&&&&&&

Pero chegou a rapaza
que aprendía a coser,
e viña un rapaz con ela,
algo tiñan que facer.

&&&&&&&&

Pero a xente da aldea

*****

Agacháronse ali embaixo
pensando que ninguén os vía
se non escapan decontado
caenlle os vellos encima.

&&&&&&&

Porque rompeullas un pau
donde estban deitados
e cairon os dous embaixo
dacadalo dos arados.

&&&&&&

Pero a xente da aldea

*****

&&&&&&

A filla dela choraba
mentras o mozo se ría
mirando para aquel vello
que tiña aberta a petrina.

&&&&&&&

Pero o can que ali estaba
tamén deitado nun monllo,
caironlle dacadalo
e escapou coma un demonio.

&&&&&&&

Pero a xente da aldea

*****

&&&&&&

Pasou por onda o cañeiro
con un bo susto encima,
saleu o cañeiro a correr
pensando que era Agustina.

&&&&&&

Pero a xente da aldea
non deixaba de axexar
sabían como era ela
e que algo iba a pasar.

F I N

Cantar da Comparsa
~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~

Este ano no entroido
non falemos das rapazas,
falaremos doutras cousas,
son verdades coma casas.

~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~

Falando desta parroquia,
queremos ter moitas cousas,
pero non hai quen dea os cartos
queremos ser coma as outras.

~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~

Estríbillo:

Non te metas cos veciños
que che poden pegar.
Son cousas do entroido
e todo ha de pasar.

~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~

Malamente meus veciños,
malamente meus veciños,
que a cousa así yai moi mal
e dempois quen leva a culpa
é a xunta parroquial.

~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~

Moitos falan do alumbrado,
outros falan dos camiños,
pero fiase unha reunión,
soio hai catro ou seis veciños.

~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~

Non te metas cos veciños
que che poden pegar.
Son cousas do entroido
e todo ha de pasar.

~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~

Pois a verdade meus señores,
que hai moito que facer
e fan falta moitos cartos
non hai a quen llos coller

~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~

Moitos enfádanse todos
cando lles van a pedir,
pero dempois por ahí
son quen máis teñen que decir.

~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~

Non te metas cos veciños
que che poden pegar.
Son cousas do entroido
e todo ha de pasar.

~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~

Pero non nos estrañemos
pois xa hai tempo que pasa
de querer ter cousas boas
cada un na súa casa.

~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~

Nós imos aconsellar:
dea cada un a sua cota,
e que non teñan que vir
tres ou catro veces a porta.

~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~

Nós andamos traballando
pra facer cartos pías festas,
vos ídevos axudando
pra divertirvos xa nestas.

~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~

Aquí pedimos perdón
si en algo ofendemos.

Nós como xa somos velllos
non sabemos o que facemos

~~L~~~~L~~~~L~~~~L~~

Non te metas cos veciños
que che poden pegar.
Son cousas do entroido
e todo ha de pasar.

F I N

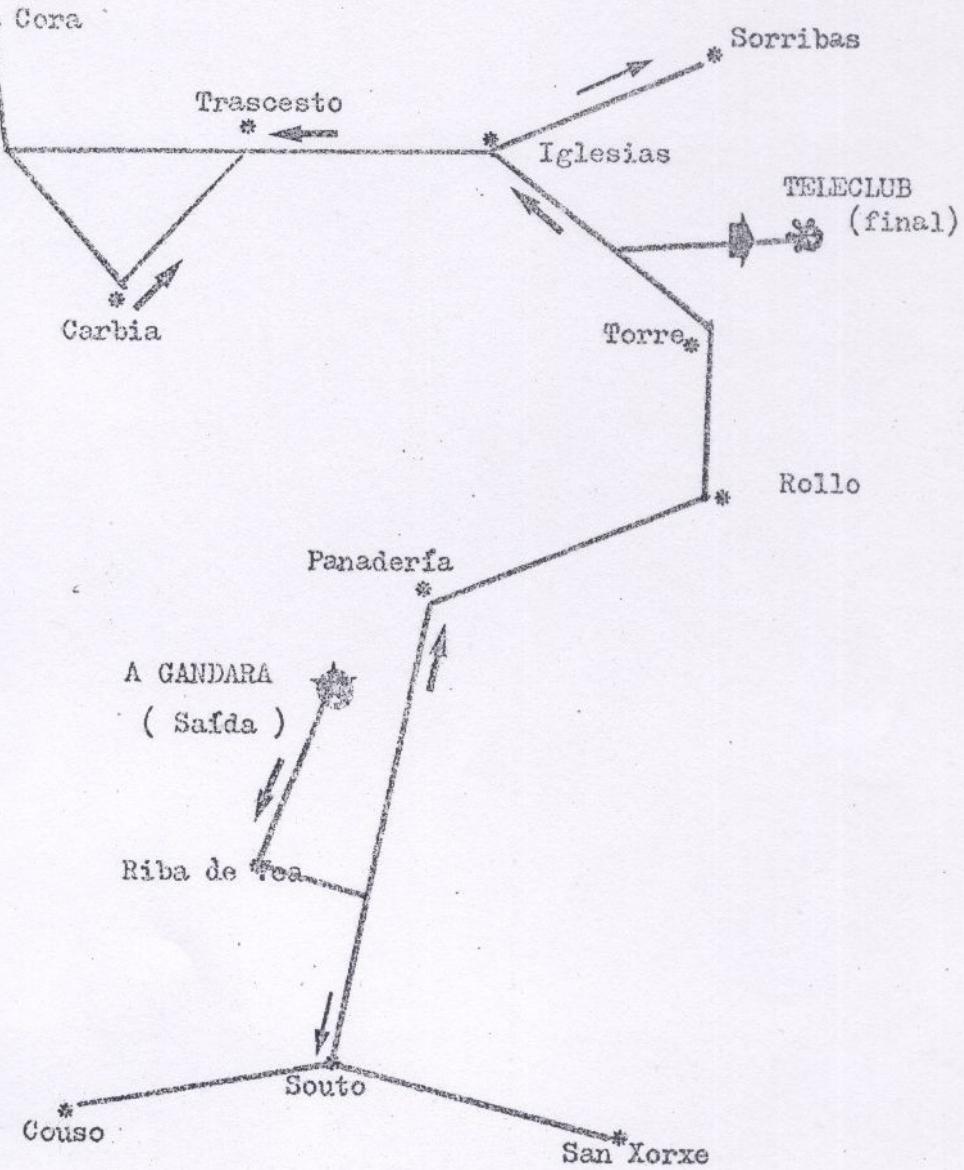
44

Encontro de Vellos

- HOME.- ¡ Hola, que tal, Maruxiña !,
Xa hai tempo que te non vexo,
pois ainda non es de tan lonxe,
que total es do anexo.
- MULLER.- &&&&&&&&
- Non fales tan cariñoso
nin me trates do anexo.
Non me viches porque non quixeches,
¿ ouí foi por ir ós conexos ?.
- HOME.- &&&&&&&&
- Non che foi por nada deso
aínda Dios me leve;
é que levo unha temporada
a ver si pillo unha lebre.
- MULLER.- &&&&&&&&
- Aínda que fales así
eso a mí no che me espanta
pero, ¿ a lebre é das do monte,
ou das da cabeza blanca ?.
- HOME.- &&&&&&&&
- Boeno, muller, non me apures,
porque do monte todas sodes,
si hai algunhas boas,
as outras sôdes mellores.
- MULLER.- &&&&&&&&
- Non te refirirás a mí,
que no monte non me viches.
Seguro que te refirirás
a algunha que ti espiches.
- HOME.- &&&&&&&&
- Eu non me refiro a ningunha,
ides todas en conxunto,
porque á que máis e á que menos
gustavos ben ese asunto.
- MULLER.- &&&&&&&&
- Eso non mo digas a mí,
e menos diante de meus pais,
que si algún día fun contigo
foron bicos e namáis.

- HOME.-- Eu non quero descubrir
os secretos que nos temos;
pero cando salimos por ahí
facemos tanto podemos.
- MULLER.-- &&&&&&&&
- Pois, comemos un churrasco
e tomamos un cuba libre;
pero de facer cousas malas
eso si que Dios me libre.
- HOME.-- &&&&&&&&
- Eu creo que cando un home sale
por ahí cunha mullar sola
será pra pasar un bo rato
e mirar cara a moviola.
- MULLER.-- &&&&&&&&
- Seguro que eu máis ti
cando os dous soios salimos
todos nos poden creer
que nos tratamos coma primos.
- HOME.-- &&&&&&&&
- Asimesmo creo eu
que te trato coma prima,
pero como di o refrán:
" Canto máis prima máis encima".
- MULLER.-- &&&&&&&&
- Eu xa me marcho pra casa
contigo non converso máis,
que estás acarando moitas cousas
aquí diante dos meus pais.
- HOME.-- &&&&&&&&
- Deixa a xente que diga,
deixa a xente criticar,
que máis cedo ou máis tarde
ainda nos podemos casar.
- MULLER.-- (Vaise da rola)
- HOME.-- &&&&&&&&
- A rapaza xa marchóu
polo medo a seus pais;
e eu marcho agora mesmo
non que non falan na Rondaia.

RECORRIDO DO ANTROIDO

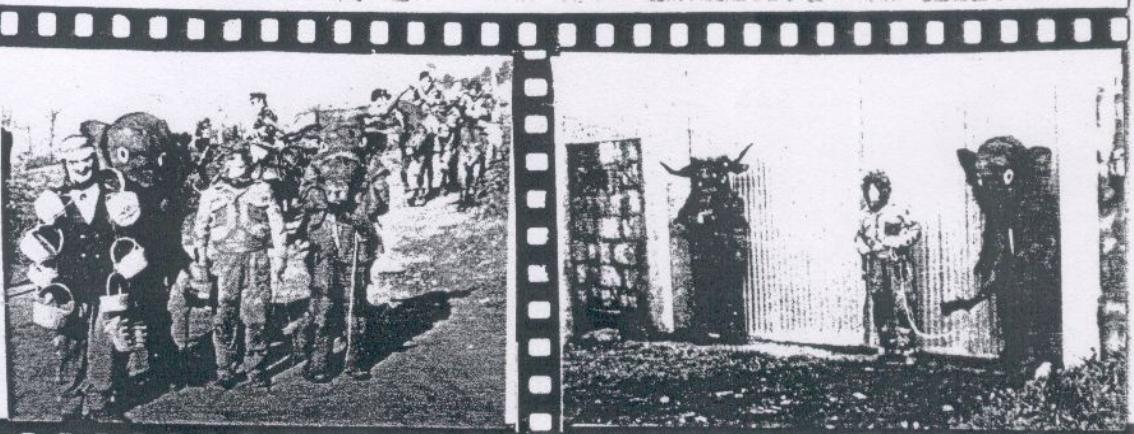

I M A X E S O D I O R T N A

A comparsa disposta pra
cantar..

¡Quén fora rapaz !
Este aparello fai moi be-
lido ó meu cabaliño.

Cesteiro e domador dian-
te dos exércitos

Tan amansados que se dei-
xan retratar....

ENTREVISTAS

CO SR. SOUTO

Na sua casa de Riba de Vea, da parroquia de Santa Cristina de Vea, falamos co Sr. ANTONIO SOUTO SOUTO. Nado na veciña parroquia de San Xorxe, é, sin dúbida un dos homes máis coñecedor das cousas do Antroido nesta bisbarra.

Dun natural moi ledo, faladeiro e tranquilo emocionase cando lembra as suas moitas andainas nos Carnavales. E propietario de sete traxes: cinco de xeneral e duas levitas de correc. Falando deles, coa sorrisa nos beizos, recorda os tempos idos e lembra os seus antergos. Escoitamos as suas verbas:

" Meu finado pai, emigrante de mediana economía, a volta das Américas trouxo un traxe de Rei con adornos de prata, borla, banda e faxín bordados con fio douro. Poida que xa daquela le costará 6 pe de catro mil reas.

Eu fixen o meu primeiro traxe cando tiña dazeoito anos pra participar no antroido de Rei. Eu escomenzaba:

Soy el principe Hiro-Hito
al mando de mi gente.

Soy el principe heredero
del imperio del sol Naciente.

Entón o rei Moro, que era o contricante contestoume:

" Aquí tenéis a Declín
Rei de la morería
que viene dominando
las tropas españolas
hasta desterralas de Melilla."

Seguin participando doce anos máis. Xa casado e con catro fillos eu estaba sempre disposto a correr ó Antroido. Fun mercando outros traxes. Uns feitos de encarga ó sastre de Teo (Cruña) chamado Margarito. Outros compreillois a xente que os tiña. Os más novos fixos un sastre da Pontevedra, chamado Souto.

Estos traxes mercabanse cos cartos que sobraban das festas dos Carnavales. Estos gastos eran moi variados: bombas, música pra comparsa, cea dos componentes da entroidada, etc. Tamén, as más das veces, había que pagar ó poeta que componía os versos xa que tiñañ que referirse a historia e secadra os mozos da aldea non sabían estas cousas. O sr. Vilaboa, veciño de Vedra (Cruña), home moi entendido nas cousas da historia era quen os componía e nos los vendía.

Os carnavales antiguos tiñan moita sona na bisbarra e viñan de

moi lonxe a presenciarlos.

O primeiro día, domingo de Carnaval, ían as casas de San Xorxe de Vea e a parroquia de Couso, pra rematar no Scuto, lugar escollido pras coplas e pro encuentro. Viño, fillós, cacheira e chourizos a treu. O luns faciase o baile no lugar da panadería e logo viña o encuentro dos VELLOS. Un vello nun balcón dunha casa, mentres o contrincante tiña que subirse a unha barda de madeira da fábrica que ali había pra repostarlle.

O martes do entroido volvía a salir toda a tropa e comparsa e recorrían as parroquias de Santa Cristina e Cora. Visitaban casa por casa. Naquelhas casas que estaban de loito moi recente mandábase, por cortesía, un correo pedindo autorización. Había e hai un dito: " Pro Carnaval non hai loito", nembargantes tiñamos un certo aquél pra respetar a dor dos vecíños.

A xuntanza dos cartos foi subindo os tempos. Tamén as cousas naquel entón valían menos. Alá polo ano 1.943 chegaba os oito mil reas. Sempre que salin no Antroido os cartos que se xuntaban cubriron os gastos e sempre quedaba algo pra facer unha boa festa.

Había unha loita moi grande entre as parroquias que componen o val das V eas no tempo do Antroido. A parroquia de Cora sempre poñía uns atracos moi grandes e houbo anos que non se podía nin entrar. Recordo un ano que nos botaron o río e non foi posible que non deixaran pasar. A parroquia de San Andrés non quería xuntarse coas outras pra facer os Carnavales, en troques, Couso e San Xorxe traballaban xuntas ca de Santa Cristina.

XXXXXXXXXXXX

Cando o Sr. Scuto rematou de falar fixemoslle algúnhas preguntas:

- Vostede sabe o orixe do Carnaval ?.
- O antroido é moi antergo. Eu non sei cando e por qué escomenzaron, pero poída que teñan o seu orixe nunha derradeira diversión antes de entrar a Coaresma. Agora xa non se leva pero nos nosos tempos na Coaresma non había nin festas, nin diversións. Entón estos días servían pra pasalo ben. Tamén era unha maneira de conocerse os mozos e as mozas.
- ¿ Venderíamos un traxe dos seus ?.
- Mirade, rapaces, eu os traxes nonos vendo a ningún precio. Gostariame que se poidese facer un museo e entón si que regalaría os traxes pra que se poidesen usar na festa do Antroido, que é unha festa que non debe morrer.
- ¿ Quere decírnos algo más ?.
- Pois que vexo moi ben este traballo que facedes e moitas gracias.

AB

C O S R . R I O S

O Sr. Albino Ríos Castro, transportista, faladeiro e rillote podía falar do Antroido toda unha noite. Son tanta e tantas as lembranzas que ten dos catorce anos que anduvo a corre-lo Antroido que non é posible recordalas cun certo orden. Pra el non contan as datas, xa que leva no Antroido dende os doce anos.

Desexamos seguir un vieiro axeitado pro os recordos mestúranse.

O primeiro que nos di: "Hoxendía o Antroido de Santa Cristina perdeu moito. Antes recorriámos San Andrés, San Xulián, Couso, Cora, San Xorxe e chegamos a Ponteveda." (Ríos)

- "Pra ir a Ponteveda había que estar moi preparado pois alí facían uns atrances mais serios, xa que tamén eles tiñan o seu Antroido e non querían que lle pasasemos por enriba".

Neste intre recorda un dos "atranques" da Ponteveda:

Centinela da Ponteveda.- Non veñas meu general
non veñas con tal grandeza,
que teño unha espada na man
pra che cortar a Cabeza.

&&&&&

Sr. Ríos
no papel de xeneral
Son da provincia de Pontevedra
un home coma calquera,
que me dou permiso pra entrar
foi o alcalde, Sr. Varela.

&&&&&

Centinela.- Ti que ves correndo da Estrada,
e naciches nunha aldea,
¿dime que ves buscando
a parroquia de Ponteveda ?.

&&&&&

Sr. Ríos.- Eu nacinché na Estrada
e veño co meu sobreiro,
disposto veño a falar co Sr. Bouzas,
o xefe dos madeireiros.

&&&&&

Centinela.- Pra pasar a Ponteveda
quiero saber que ves buscar,
nunca estuveches no monte
nin tampouco sabes serrar.

41

Sr. Rios.- Xa cho dixen outra vez
co sr. Bouzas veño falar,
pois España necesita
madeira pra traballar.

Chegado este momento o Alcalde, Sr. Varela, e o fabricante de madeiras, Sr. Bouzas, pregan 6 centinela que os deixen pasar.

- "Era un "atranque" con moito perigo pois facíase no medio e medio do ponte e os cabalos non podían voltar pra atrás".

Recorda o "atranque" que terminou nunha verdadeira pelexa de paus.

Os mozos de San Xorxe puxéranlle un atranque moi forte na ponte de Ribadevea. Non había maneira de para-los invasores e, non tendo a que botar man, o Centinela de San Xorxe saleu cunha arroutada:

Centinela.- Retírate General
da carretera da Estrada,
pues tengo noticias
que tienes a tu abuela preñada.

&&&&&&&&&

Sr. Rios.- Son un home moi valente
sin temor a Dios del Cielo,
miña abuela estará preñada
pero non foi de teu abuelo.

-"Cando acabei de contestarille empezaron a chover paus, baixamos dos cabalos e aquello parecía a guerra de Cuba. Nos seguimos o noso camiño, anque algún dos xenerales estaba ferido".

Outro atranque que recorda foi no Rosallo posto polos mozos de San Andrés de Vea:

Centinela.- Son de San Andrés de Vea
e os de Santa Cristina non teñen medo
que teñen cañons emplazados
alá no pico Calvelo.

&&&&&&&&

Sr. Rios.- Son de Santa Cristina,
valle de los manantiales
eñhan termas calientes
y aguas medicinales
y hacen curaciones
para curar las heridas
de tus valientes cañones.

Recorda o Sr. Ríos os tempos en que estiveron prohibidas as máscaras. Un deses anos, por mediación do crego de San Xorxe, Dn. Fernando, autorizounos a Guardia civil de Cuntis a que poidesen facer o Antroido, sempre que non se falase de política nin se criticasen ás autoridades.

A autorización era verbal e no intre de chegar ó Souto estaba por alí a guardia civil da Estrada. Houbo pois que voltar a falar con Dn. Fernando e coas persoas más representativas que se atopaban entre as xentes que miraban o desfile. A estas persoas que fixeron posible seguir o Antroido noméanse nos atranques. Velañf unha mostra do dia logo daquel ano.

Centinela.- General moi valente
alguen te vai sorprender,
que está a Guardia Civil da Estrada
e logo te vai prender.

XXXXXXXXXX

Sr. Ríos.- Da Estrada veñen moitos,
e a ninguen lle importa nada,
que está aquí Dn Manuel Campos
o mellor médico da Estrada.

—"Antes os atranques non eran preparados e había que inventá-las contestacións naquel mesmo momento. Tamén había por costume decírille versos ós persoaxes más siñificativos do lugar. Recordo algúns."

"Viña o Sr. Rosalino de caza coa súa escopeta e un coello todo fachendoso cando se atopou coas máscaras. Adiántome eu co cabalo e díolle:

"Cando viñaspor alí abaixo
parescíasme un Sr. de sombreiro,
e salichesme o trangalleiro
de Rosalino de Piñeiro."

Pro o Sr. Rosalino, home de ocurrencias e bo humor, espétame:

"Con permiso do Sr. Cura
e tamén da Guardia Civil
si non me falas doutra maneira
pégooche un tiro co meu fusil".

O cura e os guardias que alí estaban aplaudiron o Sr. Rosalino e eu voltei pra xunto dos meus compañeiros."

51

"O mesmo que os do Antroido podían meterse co público tamén as xentes tiñan dereito a empurra nos xenerales pra ollar como respondían. Un rapaz que estaba de soldado dirixeuse a mi e díme:

Soldado.- Son del Regimiento de Infantería,
daqueles que gastan levita,
e ti, con ser general,
andas con fame na tripa.

De súpito, contéstolle:

Eres do Regimiento de Infantería,
ben me chegaron os olores,
pro ti non gastas levita
que sempre tocaches tambores!"

Diante do que o Sr. Rios nos vai recitando temos que facerlle unha pregunta pra nos moi importante:

- Sr. Rios, hoxendfa os versos dos xenerales recítanse en castelán, e, segundo nos dixerons outros veciños, tamén se recitaban en castelán naqueles tempos, como, pois, vostede os di en galego ?.
- " Eu nunca soupen castelán, sempre falei en galego e pra poder contestar axiña facía uso da miña lingua. Moitas veces, aqueles que tiña que adeprender, viñan en castelán, pro eu pasbaos ó galego que eu sabía. Eso tamén lle pasaba a outros compañeiros. Eso non quer decir que todo, todo fose en galego. Escoitade versos obrigados:

Vengo de triunfo en triunfo
y de victoria en victoria,
tengo de matar centinelas
como de entrar en la gloria!"

A conversa co Sr. Rios faise loda e chocante. Dímos que este vindeiro ano quere ir A Estrada pra decir uns versos do Antreido que ten no seu maxín, criticando ó goberno municipal e xa nos anticipa unhas cantas estrofas que vai rimando coa entonación debida. Estos versos son secreto hasta o ano, si é que se atreve, pois a muller tifalle pra atrás, xa que ten medo as vinganzas.

Agrasdecemos ó Sr. Rios Castro tódalas novas que dou dos tempos pasados e desexamos que siga axudando os novos pra manter estas tradicións.

C O S R . D E L A F U E N T E

Xosé de la Fuente Coucheiro, home de humor fino, naceu e vive no lugar do Casal da parroquia de San Xorxe de Vea.

Coa sorrisa nos beizos lembra os tempos pasados. Foi compaño irreseparábel do Sr. Antonio Souto e con el fixo uns nove anos seguidos o Antroido. Se un deles era correo primeiro o outro era correo segundo, cando un facía de rei moro o outro facía de rei español. Desta maneira, os versos que hoxe recorda o Sr. de la Fuente, son os mesmo do Sr. Souto.

" ¿ A dónde vas General
con semejante carrera,
atropellando a mis tropas
y amenazando a mi patria
y a mi brillante bandera ?!"

Foi tesorero das máscaras astra o ano 1.957 data na que emigrou pra Venezuela.

Recorda a seu "debut" os trece anos. Fixo, naquela ocasión, de abandeirado e tivo que aguantar sobre dunha mula que couceaba e morria a cantos se atopaban a súa beira por eso ninguén quixo montala. Naqueles tempos, que el califica de moi difíceis a xuventude facía moitos sacrificios pra sacar adiante o Antroido.

" Ibamos buscar os aparellos, os traxes, etc. astra San Andrés de Illobre, en Vedra; outras veces chegabamos astra Santa Lucía de Miños, en Marrozos. En troques tamén nos lle deixabamos todo aquello que nos tiñamos. Nas vísperas do Antroido temos chegado a Santiago, de volta destes viaxes, as tres da mañán o dende ali botarse a andarnas noites escuras de chuvia ou de lúa e xiada."

" Todo o invern íbamos ensaiar a parroquia de Santa Cristina nunha casa valdeira que nos deixaba o Sr. Castro de Carbia. Todo esto faciase pola armonía e unión que había entre os mozos e veciños. Hoxendía temos outro nivel de vida, pro esa unión e amistade vaise perdendo!"

"Non só era a falta de medios económicos senón que o primeiro "a-tranque" que nos poñían,naqueles anos de censura, era a autorización da Guardia Civil de Cuntis. Sempre se facía a remolona e había que buscar xente pudiente que nos axudase ou respondese por nos. Outras veces nin chegaba eso e denegase o permiso pra levar a cabo festexos tan tradicionais. Pero nos con autorización ou sin ela estabamos dispostos a facer o desfile e os encuentros."

"Unha denuncia dun veciño tencionou deixarnos sin Antroido, pro nós remexemos Roma con Santiago e levámolo adiante"

1950

Antroido 43

Gracias a predixiosa memoria do Sr. SOUTO recollemos o encontro de douis reis ; Español ? e moro do ano 1.943, cando o Sr. Souto contaba dazacito anos. Notamos aquí alguns "lapsus" na versificación e tal vez algo trabucados os persoaxes.

REI ESPAÑOL.-   Soy el principe Hiro-Hito
                        al mando de mi gente.
                        Soy el principe heredero
                        del imperio del Sol naciente.

&&&&&

REI MORO.-   Aquí tenéis a Deolín
                        Rey de la morería
                        que viene dominando
                        las tropas españolas
                        hasta desterrarlas de Melilla.

&&&&&

REI ESPAÑOL.-   ¡ Oh tirano Rifeño !
                        Que te quieres imponer,
                        pero no sabes que las tropas españolas
                        tus ejércitos han de vencer.

&&&&&

REI MORO.-   Retírate Majestad,
                        no presumas de valiente
                        porque te ves rodeado
                        desta multitud de gente.

&&&&&

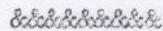
REI ESPAÑOL.-   La gente que me rodea
                        no impulsa mis energías
                        lo que me impulsa es la espera
                        que demuestres tus valentías.

&&&&&

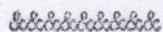
REI MORO.-   He luchado en las batallas
                        más temibles de la historia
                        pero al fin he conseguido
                        en todas ellas la victoria,
                        y por eso no me asusta
                        esa grande repertorio.

&&&&&

REI ESPAÑOL.- Retírate ya Deolín
rey de la morería
si no quieras que yo haga
bombardear a la artillería

REI MORO.- Artilleros a mi mando
el insulto es provocado,
hay que vencer o morir
antes de ser derrotado,
que ya empiezan a sonar
los primeros cañonazos.

REI ESPAÑOL.- Ven acá mi primer general,
general de división
a defender la bandera
la bandera de nuestra nación.

F I N

* Antroido 47

* *

Corría o ano 1.947. O Sr. Antonio Souto acaba de voltar do servizo militar. Hai que facer o Antroido no que vai participar como primeiro xeneral.

No seu maxín aíndan están frescos os versos do "encuentro". A sua voz axeitase nun tono e timbre ó parlamento daqueles tempos.

1º General.- ¿ A dónde vas General
con semejante carroza,
atropellando a mis tropas
y amenazando a mi patria
y a mi brillante bandera ?.

&&&&&&&

2º General.- No vengo con amenazas,
ni vengo con atropellos,
vengo en busca del valiente
que me impone impedimentos.

&&&&&&

1º General.- Tal vez lo hayas logrado
lo que otro nadie intente,
ese valiente que buscas
aquí lo tienes presente.
Pero también yo necesito
saber a que nación perteneces.

&&&&&&

2º General.- Muy bien está General
si necesitas saber
a que nación pertenezco,
muy pronto te lo diré;
pero también yo necesito
saber quien es usted.

&&&&&&

1º General.- Soy un valiente General
que en defensa de la patria
pienso vencer o morir
por defender Alemania.

&&&&&&

2º General.- Puest tu que eres alemán
no dudo tus valentías,
pero tendrás que sucumbir
dentro de muy pocos días.

&&&&&&

1º General.- Si es que llego a sucumbir
ante el enemigo traidor
sé que me cubro de gloria
por defender la nación.

&&&&&&

2º General.- Demuéstrame General
en que te he sido traidor,
después de haber burlado
las fronteras de mi nación.

&&&&&&

1º General.- Si he burlado tus fronteras
fue con muy justa razón,
en busca de la grandeza
y de nuestra tradición.

&&&&&&

2º General.- Pues si buscas grandezas
has encontrado minas,
derramando mucha sangre
y perdiendo muchas vidas.

&&&&&&

1º General.- Retírate General
y no confies en las minas
que serán tu perdición,
y vas quedar aplastado
con bombas de aviación.

&&&&&&

2º General Retírate, tú, General
sino serás aplastado
que fuerzas de aviación
ya empiezan a andar volando.

1º General.- Yo me doy la retirada
voy comunicar a Berlin
que amenazan a Alemania
los bárbaros de Stalin.

F I N

O Sr. Souto recalca moito a verba Stalim pra que poida rimar
o derradeiro verso.

*
***Antroido 73**

* *

Foi o ano 1.973 cando se fixeron os derradeiros Antroides nesta parroquia de Santa Cristina de Vea. Dos encontros dos xenerales podemos atopar testemuño escrito.

Centinela.- Alto !, ¿ Quién vive, correo ?
¿ A dónde vas con tanta carrera ?
¿ Qué documentación trae usted
para entrar en mi frontera ?

&&&&&&&

Correo.- Yo no traigo documentación,
ni tampoco la necesito;
porque la vida de un centinela
yo la pago con un pito.

&&&&&&&

Centinela.- Date la vuelta correo
no insultes de esa manera
porque soy un centinela valiente
defendiendo la frontera.

&&&&&&&

Correo.- Yo la vuelta no la doy
porque llevo un mensaje;
y dar la vuelta ante ti
sería hacer la del cobarde.

&&&&&&&

Centinela.- Pues la vuelta la darás
por la buenas o por las malas;
sino serás acribillado
con tres o cuatrocientas mil balas.

&&&&&&&

Correo.- Yo seguiré adelante
y no seré acribillado
por los cientos eses de balas
de tu fusil destemplado.

&&&&&&

Centinela.- Ven acá mi correo,
que la cosa está muy dura,
y a este pobre insurrecto
hay que romperle la figura.

Os dous correos dos exércitos dispoñense a dar o seu parlamento:

Correo 1º.- ¿ Quién es ese caballero
que amenaza en la frontera,
trantando de atropellar
a un valiente centinela ?

~~~~~

Correo 2º.- Soy correo de un ejército
conocido en todo el continente
que traigo un mensaje a tus jefes
con noticia muy urgente.

~~~~~

Correo 1º.- Ese mensaje, caballero,
de nada nos va a valer,
así que llévalo de vuélta
que buena falta os puede hacer;
porque el papel higiénico está caro
y también el de envolver.

~~~~~

Correo 2º.- Tu dureza vas a pagar
como en alguna ocasión
pagaron otros de tus tropas
al armarle la revolución,
que murieron acribillados
a disparos del cañón.

~~~~~

No medio deste belido parlamento hai aplausos da xente. Aumentan
os aplausos na derradeira estrofa.

Retiranse os correos e chegan os xenerales. Faise o silenzo no
público que non quere perder as verbas dos xenerales.

E escomenza o seu parlamento:

Xeneral 1º.- Si viene en ese plan
 pronto se puede retirar
 porque de lo que nosotros tenemos
 nada nos van a llevar,
 porque somos invencibles
 al momento de pelear,
 que nunca fuimos derritados,
 ni tu nos vas a derrotar.

&&&&&&

Xeneral 2º.- En batallas siempre duras,
 como fue la de Israel,
 al verse rotundamente derrotados
 nos firmaron un papel,
 porque sino resultaría
 una batalla cruel,
 y vosotros si imponéis resistencia
 la pagareis con la piel.

&&&&&&

O Xeneral 1º volta xunto do seu exército e parola coeles un bo
 anaco de tempo. Dirixe a carón do 2º Xeneral

Xeneral 1º.- Y esto así señores,
 de momento va quedar,
 hasta dentro de un año
 que lo habrá que continuar.

Nests intre os xenerales levantan as espadas e din:

Xenerales: Chocaremos las espadas,
 que así es la tradición,
 y daremos un ¡Viva! a la queimada
 y a los Carnavales en unión:
 ¡ Viva la Unión carnavalesca
 reunida en Santa Cristina de Vea !.
 ¡ Vivan los directivos que la mandan
 y dirigen !.
 ¡ Viva nuestra unión !.

F I N

&&&&&&

A C o c i ñ a

n o

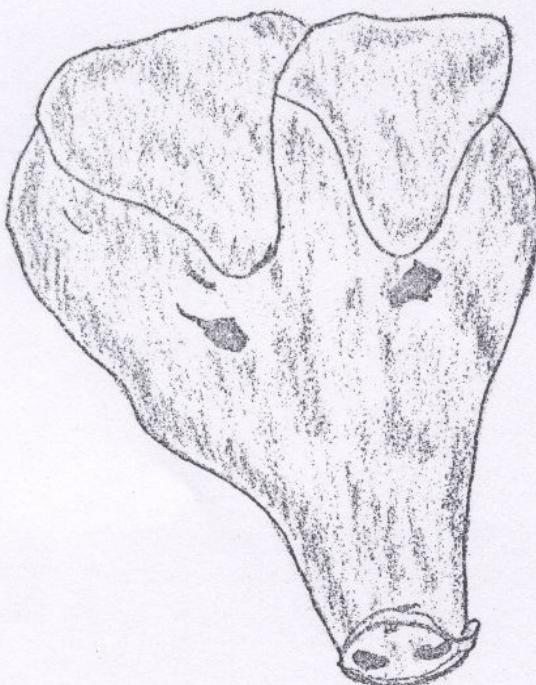
A n t r o i d o

COMIDAS E LARPEIRADAS

Xa os cregos non vendes as bulas, xa as vixilias non teñen moitos amigos, non obstante, as nosas xentes desexan fartura nas mesas nestas datas. Fóra fai frío e o corpo necesita calorías que lle vai dar la graxa que hai na casa.

Nos días anteriores, "a hora da cea, sempre a dona prepara unhas filloas feitas con leite, ovos e fariña triga e un puñadío de óleo de fariña de millo que ós vellos dálle máis gusto. Na pedra, máis escasa cada vez, ou no filloeiros arránxanse as filloas que logo untanse co mel ou con azúcre.

Pero son as datas do domingo, luns e martes de Antroido cando a pota ferve a cachón. Pota grande na que collen a cacheira e o pernil do porco, que estiveron toda a noite a desalar, chourizos, carne de vaca e un bo anaco de galiña da casa coas correspondientes patacas, grelos ou repolo.

Xantar forte que fai correlo viño e suar ós galloufeiros. Lémbreanse antroidos pasados e fálase dos presentes, dos persoaxes que botan os "encuentros", dos versos dos vellos, dos cantares da comparsa, etc..

Pra remate as lambetadas, que amáis das filloas, temos nesta bisbarra o famoso "bandullo" composto por un amoado feito con pantrigo, leite, ovos, azucré e uvas pasas.

Bótase nunha empanadera e cócese no forno.

Tampouco faltan as orellas

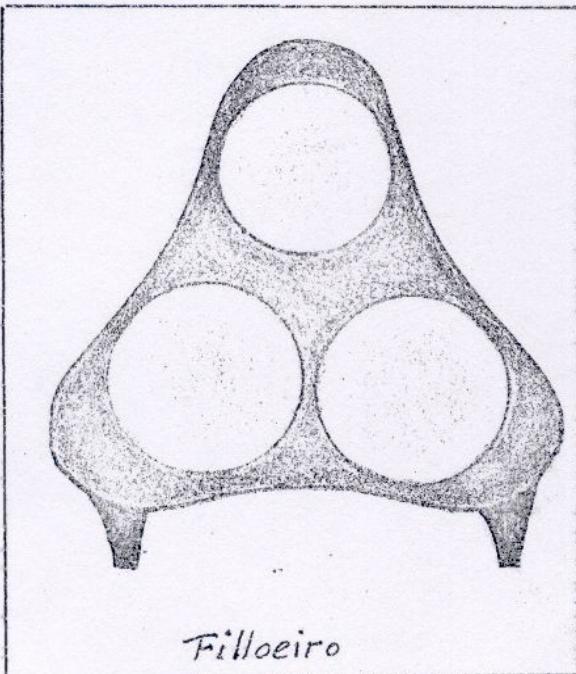
que levan fariña triga, ovos e manteiga que logo fritense na tixola. Pra terminar a festa do xantar uns cantos cafés son boas arredas pra proba-la caña da derradeira colleita.

Despois desta fartura xa pode facer frío que o corpo leva calorías suficientes pra loitar contra. Hai, pois, que seguir a comitiva pra ver que tal se portan os xenerales, correos e comparsa e ó mesmo tempo enterarse do aguinaldo que deron os veciños.

Despois de vir corre-lo Antroido, á hora da cea, mentres os vellos veñen dispostos a dar boa conta da carne das doce, os rapaces só desexan as lambetadas.

A xente maior escomenza a cea co caldiño que despreciou á hora do xantar. Logo veñen as bandexas coa carne fria da mañán. De vagariño, no medio das risadas que o Antroido supón, vaise consumindo a tallada tradicional.

Tamén as lambetadas veñen prá mesa pero os maiores xa mataron o "formiguillo" e será mellor que sexan os nenos quen den boa conta delas.

Dempois de falar a treu das esceas chocantes do Antroido e de facer unha comparanza crítica coa dos outros anos, remata un día cheo de ledicia, fartura e felicidade.

No intre de subir pró leito, no maxín dos nenos hai un desejo afervoadío de ter máis anos pra montar coma xinetes os fortes cabalos e vestirse de xeneral.

Namentras, o cabaliño da fantasia infantil, arrola os

seus soños pra que un día, non lonxano, cheo de medallas poidan recitar os versos do Antroido.

A
N
T
R
O
I
D
A
D
A
S

A N T R O I D O   M E N O R

Amás deste Antroido de mozos e homes hai na parroquia o que lle poderíamos chamar: "Antriodo menor", ou sexa, o Antroido dos Picarínos. É un antroido ledo, cheo de inocencia, sinxelo ó mesmo tempo que garrimoso. Os nenos visten roupas vellas, enzoufan a faciana, nin que falte o sombreiro ou a pucha, canto máis vella mellor. Saen polas noites da semana anterior ó domingo recorre-las casas dos veciños da aldea e doutras aldeas pertas a súa.

Teñen entrada franca astra a cociña e alí bailan, cantan, fan churruscadas e logo son invitados polos donos visitados: unhas veces con cartos, e as máis delas con filloas, orellas, bandullo e tampou-falta unha fecha de viño.

Logo poñeran caretta .....

Non podía faltar aquí a infuencia da televisión e así os cantares más populares son imitados polos picariños.

Dos antergos cantares soio podemos recoller:

" Somoios entroidos
que vimos a entroidar.
O que nos queiran dar
nós a raspañar."

" Cara de pan barolento,
cara de pan balorento,
xa me dixo túa nai
que lle comías o formento "

" Cara de cacho candil,
cara de cacho candil,
ollos da miña cadela,
barriga de tamboril."

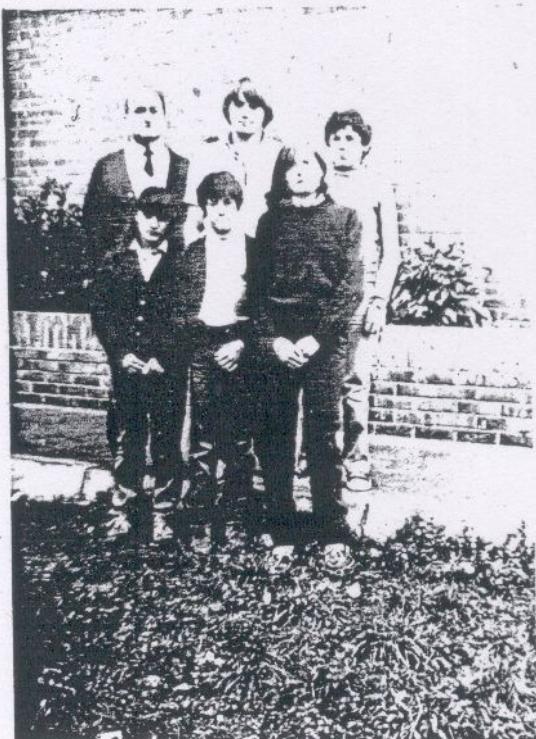
Son tamén os rapaces os encargados de mete-lo Antroido entre os compañeiros con preguntas moi distintas:

- ¡ Probiño, tiveron que levalo ó hospital !
- ¿ A quén ?.
- ¡ O Antroido !

Non hai uns ditoms patróns senón a imaxinación do rapaz pra artellar as preguntas según as distintas situacions.

Tamén, anque hoxe máis esquencidas, están as cartas dos burros coma o modelo da páxina seguinte.

Son estes os picariños que os días do Antroido andiveron na comparsa e que outros días foron recollendo ditos, cousas e lembranzas dosantergos Antroidos da parroquia de Santa Cristina de Vea, do Concello de A Estrada.

Seus nomes:

Curso: 8º

Castro Rebolo, Eva

Pedreira Garcia, Mª Montserrat

Barreiro Lorenzo, Juan Manuel

Muiños Otero, José Manuel

Porto Brea, Carlos

Mestre Director:

Arca Caldas, Olimpio